

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

AÑO XXXIII (27).
Stev. (No.) 27-28

BUENOS AIRES
4. julija 1974

PREDSEĐNIK ARGENTINE, GENERAL PERON - UMRL

NAROD ŽALUJE ZA SVOJIM VODJEM

Pokojni predsednik
General Juan Domingo Perón

V ponedeljek, 1. julija, ob 13.15, je v vladni rezidenci v Olivesu umrl predsednik Argentine, general Juan Domingo Perón. Žalostno novico je ob dveh popoldne istega dne narodu sporočila poslovodča podpredsednica in generalova žena gospa Marija Estela de Perón.

Ni treba posebej poudarjati vtisa, ki ga je na ves narod napravilo to sporočilo, niti globoke žalosti, ne silnega odmeva in resnih posledic Smrt generala Perona, ki je odjeknila ne le v državi in kontinentu, marveč po vsem svetu, je za argentinski narod eden najtežjih udarcev, ki ga pravilno tolmači le tisti, ki dobro pozna argentinsko politično in ustavno življenje. Dojeli pa so ga milijoni Argentinev, ki so v teh dneh javno in kot le malokdaj doživeto izpričali za umrlim vodjem.

ODMEV IN ŽALNE SLAVNOSTI

Istočasno, ko je napovedala predsednikovo smrt, je gospa Estela Martínez de Perón, kot predvideva ustava, v svojstvu podpredsednice države, nastopila vredesniško funkcijo. Ustavno življenje se je s tem nadaljevalo, in v tem okviru so se pripravile žalne slavnosti za umrlim generalom Peronom. Vlada je takoj določila deset dni na rodnega žalovanja in pripravila celoten program posmrtnih obredov.

Medtem je tudi s strani naroda in organizacij narodnega življenja prišel odziv na tragični dogodek. Glavna delavska konfederacija CGT, katero je Perón pred tridesetimi leti organiziral, je takoj napovedala splošno ustavitev dela v znak žalovanja. Enako je tudi Glavna gospodarska konfederacija izrazila solidarnost z delavskimi ukrepi. Vsa država, vse njeni življenci je zastalo. To stanje naj bi trajalo do polnoči dne, ko bi bil pokopan mrtvi predsednik.

Mimo svojih organizacij pa je nadod tudi po svoje izrazil žalovanje. Ti soči in tisoči so se zbirali na raznih krajih: pred vladno palačo, v okolici predsedniške vile v Olivosu, in zlasti v večernih urah v okolici kongresne palače, kjer naj bi, po vladnih ukrepilih, od torka pa do trenutka pogreba v sredo, Peronovo truplo bilo izpostavljeno, da bi se narod lahko od njega še zadnjikrat poslovil. Na obrazih vseh je bilo videti žalost; v očeh solze. Mnogi so neprkriti jokali nad izgubo tistega, ki jim je bil v življenu predsednik, voda, učitelj in oče.

Tudi obveščevalna sredstva so govorila le o dogodku. Vse radijske in televizijske postaje so bile priključene na državni radio in TV postajo, ter poleg uradnih izjav predvajale le žalno glasbo. Dnevniki so izšli z omejeno količino strani, in so bili, po odloku grafične sindikalne organizacije v znak žalovanja, posvečeni le nôvicam o žalostnem dogodku in člankom o življenu in delu pokojnega predsednika.

Tako je na Argentino legla prva noč po dnevu Peronove smrti. Mnogi so jo prečuli na cestah in trgih, v pričkanju žalnega sprevoda s krsto predsednika.

SPREVOD IN MAŠA ZADUŠNICA

V torek zjutraj se je razvil sprevod od predsedniškega bivališča po avenidi Libertador skozi predmestje in mesto do majskega trga pred vladno palačo, kjer se nahaja mestna katedrala. Tu je bila brana maša zadušnica za pokojnim predsednikom Peronom, katerega truplo v krsti je ležalo pred olтарjem, pokrito z argentinsko zastavo s črnim trakom.

Svetu opravilo je daroval buenos-aireski nadškof in argentinski primas kardinal Caggiano, ob spremstvu koadjutorja msgr. Aramburu, številnih škofov in duhovščine. Maši je prisostvovalo.

sprîčjo počasnega napredovanja ni imelo mej. Mnogi so čakali od dopoldanskih ur, in prišli na vrsto šele pozno v noč. Te vrste so zlasti narasle, ko so do prestolnice prihitele skupine iz notranjosti države. Mnogi od teh niso prišli na vrsto, a to ni zmanjšali njihove vztajnosti.

K temu moramo dodati, da vreme nikakor ni bilo naklonjeno. Že v torek popoldne je ploha dežja napovedala nestalnost. Proti večerji je bila huda nevihta. Tudi v sredo in še četrtek je nenehno rosilo. To je bila nova preizkušnja za dolge vrste čakajočih, ki so kljub temu vztrajali na svojih mestih. Mnogi so dočakali vstopa v kongresno palačo popoloma premočeni in premraženi. Zaradi tega je tudi delovala posebna sanitetska služba, kjer so pomagali velikemu številu obolenih in onesveščenih. Vojaški oddelki in skupine mladincev pa so večkrat med premražene čakajoče delile topel mate čaj.

Pogreb, prvotno predviden za sredo popoldne, je bil s strani vlade, zaradi takega množičnega ljudskega odmeva prestavljen na četrtek dopoldne. A ni bilo le preprosto ljudstvo tisto, ki je izkazalo svojo žalost. Tudi najvišji predstavniki organiziranega in ustavnega življenja so izrekli svoje in svojih ustanov sožalje novi predsednici, in še zadnjikrat počastili pokojnega generala Perona. Tudi tuje države so posale svoje visoke zastopnike. Predsedniki obmembnih prijateljskih držav so prihitali, da izrazijo sožalje svojih ljudstev argentinskemu narodu. Tako predsednik Urugvaja dr. Juan María Bordaberry, paragvaja, gen. Alfredo Stroessner in Bolivijski gen. Hugo Banzer.

„Njega ni več na naši politični posornici. A njegovi ideali edinstvi, ki so že prešli v meso in kri političnih, gospodarskih in sindikalnih vodij, bodo preživeli in se razvijali naprej, ker temeljijo na pravu, na pravici, na rodom, na pravu, na svobodi.“

Po maši so krsto s Peronovim truplom v sprevodu prepeljali do kongresne palače. Vsi pot je zbrana množica s stisnjenimi grli vzklikala mrtvemu vodju, pela peronistično himno, metala rože na krsto... Skozi dva kilometra razdalje je dvovrstna vojaška straža komaj zadržala pritisk ljudi, ki so skušali približati se krsti. Že na kongresnem trgu je močan vojaški oddelek komaj varno prepeljal uradni sprevod, ki so ga sestavljale najvišje državne osebnosti, v spremstvu častnega skadrona grenadirjev na konjih. Za tem sta vojska in policija vzpostavila red in organizirala dohode, da je zbrano ljudstvo lahko obiskalo plav salón kongresne palače, kjer je pod krasnim razpelom ležala odprta krsta s Peronovim truplom.

MIMOHOD NARODA

Tedaj se je začelo pravo narodno romanje v kongresno palačo. Neverjetno je narasta množica na trgu, medtem ko so se številne vrste tistih, ki so hoteli obiskati žalno dvorano, načršale bolj in bolj. Od torka ob dvanajstih, ko je bil dovoljen dostop ljudstva v palačo, pa do četrtega ob pol štirih zjutraj, ko je bil dostop dokončno ukinjen, je bil nenehen mimohod naroda: starci in mladihi, mož, žena in otrok, med katerimi so bili gotovo v večini zlasti preprosti ljudje in delevci. Vsak se je pred krsto prekrižal, še zadnjič pogledal svojega liderja in s solzimi očmi odšel. Mnogim so solze kar vrele iz oči.

Poglavlje zase zaslubi opis dolgih vrtov. V pet in šesterostopih so se na štiri strani strnjeno raztegale od kongresnega trga in se vile po mestu v dolžini desetih kvadratov, in včasih segale tri kilometre dolgo. Zlasti ona, ki je šla po Majsk in zavila nato po Devetnajstki aveniji, je v določenem trenutku prišla skoraj do železniške postaje Retiro. Vztrajnost in potrpljenje

Uradno slovo od mrtvega predsednika je bilo pripravljeno za četrtek dopoldne. Že ob pol štirih zjutraj so zaprli dohode v kongresno palačo. Žalna slavnost je bila v poslanski zbornici. Ob osmih je prims kardinal Caggiano najprej opravil pogrebne molitve, nakar so sledili nagovori dvanaestih predstavnikov argentinskega življenja: dr. Benito Llambí, notranji minister, v imenu vlade; dr. José Antonio Allende, namenski predsednik senata v imenu senatne zbornice; sr. Raúl Lastiri, predsednik poslancev, v imenu poslanske zbornice; dr. Miguel A. Bercaitz, predsednik Vrhovnega sodišča v imenu sodne oblasti; general Leandro E. Anaya, vrhovni poveljnik vojske, v imenu oboroženih sil; dr. Carlos S. Menen, guverner La Rioje, v imenu provincijskih oblasti; dr. Ricardo Balbin, šef radikalne stranke, v imenu opozicionalnih političnih strank; dr. Duilio Brunello, v imenu peronistične stranke; ga. Silvana Rotha, kot predsednica v zastopstvu ženske veje peronizma; nato Lorenzo Michel, glavni tajnik „62 sindikalnih organizacij“ kot zastopnik gremialne veje peronizma; Adelino Romero, glavni tajnik CGT v imenu delavstva; in končno Julio Broner, glavni tajnik in v zastopstvu Glavne gospodarske konfederacije.

Takov nato se je razvil pogrebni sprevod iz kongresne palače pa do predsedniškega bivališča v Olivosu. Prvotno je bilo napovedano, da bo general Perón pokopan v družinski grobnici, a nato je bilo določeno, da bi njegovo truplo ležalo v mavzoleju v cerkvi Milostne Gospe na predsedniški pristavi v Olivosu, dokler ne bo dodelan „oltar domovine“, grobniča slavnih mož, kjer bo general Perón dobil častno mesto.

Sprevd, katerega je znova spremljala častna straža grenadirjev in oddelki vseh treh rodov vojske, je prispeval v Olivos okrog dvanaestih. Sledila pa mu je peš dolga kolona ljudstva (zasega je tri kilometre), ki je kljub dežju

El mensaje de la Señora Presidenta de la Nación

El lunes 1º de julio, apenas acontecido el triste hecho que suelta al país, la señora Mar'a Estela de Perón, en ejercicio del Poder Ejecutivo, anunció el fallecimiento del teniente general Juan Domingo Perón, con el siguiente mensaje:

“Al pueblo argentino: Estamos viviendo horas aciagas, circunstancias que deben reemplazar el espíritu del pueblo argentino en un sentido de verdadera unidad nacional.

“El presidente de los argentinos ha dado a su patria y al continente latinoamericano la más grande expresión de grandeza y humanismo cristiano. Entregó su vida en holocausto a la libertad pacífica de los pueblos. Hasta sus últimos instantes trabajó por la unidad nacional, continental y universal.

“Con gran dolor debo trasmitir al pueblo el fallecimiento de un verdadero apóstol de la paz y la no violencia.

“Asumo constitucionalmente la primera magistratura del país, pidiendo a cada uno de los habitantes la entereza necesaria dentro del lógico dolor patrio, para que me ayuden a conducir los destinos del país hacia la meta feliz que Perón soñó para todos los argentinos.

“Ruego a amigos y adversarios que depongan las pasiones personales en bien de una patria libre, justa y soberana.

“Que Dios me ilumine y me fortifique para cumplir con lo que Dios y Perón me otorgaron como misión.”

Telegrama de condolencias

Excelentísima Señora Presidente de la Nación
Doña María Estela Martínez de Perón!

La muerte del Presidente Juan Domingo Perón es sentida con un profundo dolor por toda la Colectividad Eslovena en la República Argentina. Reciba Usted nuestro testimonio del más sentido pesar por tan irreparable perdida.

ASOCIACION ESLOVENIA LIBRE

Božo Starha
presidente

Vilko Cuderman
secretario

Zalna brzovjaka je bila odposlana 3. julija 1974. na Presidencia de Ia Nación, Casa Rosada, Buenos Aires.

MARIA ESTELA MARTINEZ DE PERON

OSEBNOST NOVE PREDSEDNICE

ga. María Estela Martínez de Perón

Prvo važno politično naloge je opravila leta 1965, ko je po peronističnih volilnih uspehov v provinceh moralna pomirjevati duhove, kajti pretel je razkol v peronističnem gibanju. Naloge je izpeljala z najlepšim uspehom.

Naslednja njen pot v Buenos Aires se je izvršila leta 1971, ko je obnovitev političnega delovanja bila v polnem teku. Pod vladom generala Lanusseja so bile obnovljene politične stranke, in gospa María Estela Martínez de Perón je bila od svojega moža poslana, da reorganizira peronistično gibanje in ga pripravi za volilni boj. Uspeh tudi na tej poti ni izostal.

Leta 1973 opravi sedanja predsednica potovanje na Daljnji Vzhod, kjer obiše komunistično Kitajsko, ter se sestane s Chou En-laijem ter Severno Korejo, kjer obiše tamnošnjega prvega ministra Kim Il-sunga. S tem pripravi nadaljni potek zbljanja med Argentino in državami na dalnjem vzhodu.

Po povratku v domovino, jo kongres peronistične stranke izvoli na zaseda-

(Nad. na 2. str.)

NIXON V BRUSLJU IN MOSKVI

SOLŽENICIN DVOMI V USPEH SESTANKA

Severnoameriški predsednik Nixon nicači NATO in bi le-te na te pogodbe in obveznosti pristale. V zadnjih letih, predvsem pa lansko leto, se je Zahodna Evrope začela resno batiti, da bi se ZLA mimo zahodne Evrope razgovarjajo in ukrepajo z Moskvo glede nadaljnje bodočnosti evropskega kontinenta.

Iz Bruslja se je Nixon odpeljal v Moskvo na sestanek z Brežnjevom. Pred njegovim pristopom je za ameriško televizijo dal izjavilo Solženicin, ki je dejal, da ta vrhunski sestanek ne bo koristen za obe državi niti za človeštvo, kaiti „nikdar prej ni bil ameriški predsednik tako oslaščen, kakor je prav sedaj, tako slaboten, da nima moči, da bi diktiral Sovjetski zvezi. In obratno: nikdar nrej ni bila nadmoč ZSSR in Vrhunskoga paktu nad državami NATO tako velika v nuklearnem pogledu, kakor je prav sedaj.“ Solženicin je nadalje pojasnil, da sicer ne predvideva mednarodnega konflikta, preričan pa je, da se tako ZSSR kakor ZDA nahajata pred velikimi notranjimi nevarnostmi. Napovedal je tudi, da se bo v ZSSR preganjanje svobodnjakov še stopnjevalo in izjavil, da obžaluje, da zahodni časnikari niso takoj „agresivni“ v ZSSR, kakor so na Zahodu.

(Dolje s 1. str.)

MARIA ESTELE MARTINEZ
DE PERON

nju 4. avgusta kot kandidatino za predsedniško mesto. Za to mesto je, kot spremiščevalka svojega moža, predsedniškega kandidata, izvoljena s 62% glasov, in 12. oktobra postane prva ženska, ki v Argentini zasede podpredsedniško mesto. 19. oktobra pa uradno zasede mesto, ki ji po ustavi priпадa: predsednica Senatne zbornice.

Njeno politično delovanje od tedaj je bolj znano. Zborovanja, govorji, sodelovanje s svojim možem v naporih za enotnost ljudske volje. Trikrat vodi predsedniške posle: ob prilikl Peronove obiske v Urugvaju ter v Paragvaju, in zadnjič, ko začasno prevzame predsedniške posle zaradi Peronove bolezni.

Njena zadnja pot po Evropi jo je seznanila tudi z zunanjim evropskim in sploh zahodnim svetom. Sestanek v Rimu s člani italijanske vlade, sprejem pri svetem očetu Pavlu VI., njen govor v Ženevi pred zborovanjem mednarodne organizacije za delo; obisk v Španiji, kjer je iz rok generalissima Franca prejela najvišje državno odlikovanje.

S 43 leti nastopi gospa Maria Estela Martínez de Perón težko nalogi na krmilom 25 milionske Argentine. Za sabo ima formalno zaslombo lastne, peronistične stranke, oporo vseh opozicionalnih strank, delavskega in gospodarskega gibanja in vseh treh rodov oboroženih sil. Nalogi ni lahka, kajti sovražniki naroda in miru so stalno na delu. Zato se pridružujemo tudi mi vsem, ki so ji v zadnjih dneh izrekli svojo solidarnost in prošnji celotnega naroda k Bogu, naj novo predsednico razsveti, da bo državo vodila po poti miru, pravice in svobode, do velikih ciljev, ki jih je narodu začrtal pokojni general Perón.

PORAVNATE ZAOSTALO NAROČNINO!

ODLOMKI IN MISLI IZ „LEGENDA RNIH“ PRIČEVANJ V KNJIGI, KI JE IZLA V MARIBORU L. 1973.

„Zdaj vse te akcije prikazujejo precej drugače. Kot da bi bila osvojitev kazničnice naša glavna naloga... Pred našimi očmi so se odpeljali, umaknili so se, že to je bil naš uspeh...“ (str. 77)

„Kaj imam jaz od tega, že sem prepričan, da ni bilo tako, ampak malo drugače? Resnica? Seveda, to je lepa stvar, koristna pa ne vedno... Zakaj nam ne natočite čistega vina? Zakaj ne pokažeš vse resnice?“ (78, 80).

„Takrat kmalu po vojni, so hoteli, naj pridev pred sodišče. Nekaterim, ki so se slabo izkazali, so menda sodili. Če me spomin ne var, no nekateri so dobili smrtno kazeno... Po pravici rečeno, sem se temu takrat čudil. Politika, sem si rekel boge kakšni računi. Zasliševali so me, povedati sem moral vse, kar sem vedel, potem pa so izjavilo sami sestavili. Ne, ni bilo vse tako, kot sem povedal. Najbrž so me zato poklicali na sodišče, opravili so brez mene, samo prebrali so...“ (88).

FRANCIJA IN PERZIJA sta podpisali pogodbo o tehničnem sodelovanju v višini do 7.000 milijonov dolarjev. To je dosegel največja zadevna pogodba med dvema državama v zgodovini.

SKUPNIJ EVROPSKI TRG je odločil, da bo vložil 500 milijonov dolarjev v sklad Združenih narodov za pomoč revnim državam, ki so težko prizadeli zaradi velikega zvišanja cen petroleja. Mnogo držav je zahtevalo naj bi SET vložil v omenjeni sklad 3.000 milijonov dolarjev, toda SET je odgovoril, da morajo svoj delež nositi tudi arabske in druge petrološke države, ki so ceno petroleja zvišale.

RADIOAKTIVNI „DEZ“ od francoskega atomskega poskusa na tihomorskom otočju Murorou so ugotovili tudi nad Argentino, niso pa objavili, že je nevaren za človeško življenje. Protiv francoskim atomskim poskusom so lansko leto Argentina, Čile in Peru skupno protestirale. Protest so podprteli Švedska, Malajzija, Japonska, Indonezija, Filipini, Fidži, Finska, Norveška in Indija.

DO 75 MILIJONOV LJUDI bo predvidoma umrlo na svetu od lakote v prihodnjem enem letu, ugotavljajo strokovnjaki protestanske cerkvene organizacije Svetovni svet cerkva. Do 800 milijonov ljudi na svetu trpi zaradi podhranjenosti. Kot vzrok lakote navajajo vedno višje cene živilom in vedno večje pomanjkanje živil v nerazvitih deželah, zaradi vedno hitrejšega naraščanja številka prebivalstva.

Nixon in Brežnjev sta tudi govorila o omejitvi oboroževanja z raketami in o omejitvi nadaljnih atomskih poskusov, tudi pod zemljo, kajti tudi o omejitvi obrambnih raketenih naprav okoli prestolnic Washingtona in Moskve. Na zadnjem sestanku leta 1972 sta se Nixon in Brežnjev dogovorila, da lahko ZDA in ZSSR postavita vsaka po eno obroč raket okoli Washingtona in Moskve in še po eno raketho obrambno oporišče kjer koli v državi. ZSSR je postavila tak obroč okoli Moskve, v ZDA pa ga doslej niso postavili okoli Washingtona, temveč nekje drugje v državi.

Brežnjev je Nixonu zapeljal tudi na črnomorsko letovišče zlega spomina za srednje in vzhodnoevropske narode. Jalto, kjer sta nadaljevala razgovore, predvsem o vprašanju vrhunske konference o tkzv. evropski varnosti, ki si je Moskva tako želi, da bi si mednarodno konsolidirala svoje pozicije nad svojimi sateliti.

PORAVNATE ZAOSTALO
NAROČNINO!

Vladimir Kavčič: Zapiski

*

Priča iz taborišča v Dachau:

„Storil sem vse, kar so ukazali. Kdor se zdaj hvali, da se je upiral, da se je skril ali izmuznil, mu nikar ne verjeme... Čudno, pomislite, nikoli nisem čul, da bi kdo klel Nemce... če si cirknil, če si obležal in so te pohodili, se nihče ni več zmenil zate...“ (91).

*

„Po svoje so imeli prav tisti, ki so se nas kacetirjev (taboriščnikov) po vojni ogibali. Pr nas so vsakogar, ki se je vrnili, gledali začuden, češ, kako ti je uspelo, na čigav račun... Mene so pustili pri miru, nekatere pa, ki so imeli državne službe, so zaradi tega naleteli na težave. Morali so skrivati, da so bili v taboriščih...“ (93).

*

„Pri branju vseh zgodovinskih dokumentov moramo biti previdni in se vedno vprašati, ne kaj so hoteli z njimi pokazati, temveč kaj so že zeleli skriti...“ (99).

*

„V taborišču se je bil notranji boj za obstoj. Če bi bila hrana enakomerno in pravilno razdeljena, in če bi bila taka tudi delavnina obmenjenost jetnikov, bi ob čudežih se pravil, ob nepojasnjene fenomenih, ki jih dopušča me-

Mednarodni tenen

FRANCIJA IN PERZIJA sta podpisali pogodbo o tehničnem sodelovanju v višini do 7.000 milijonov dolarjev. To je dosegel največja zadevna pogodba med dvema državama v zgodovini.

SKUPNIJ EVROPSKI TRG je odločil, da bo vložil 500 milijonov dolarjev v sklad Združenih narodov za pomoč revnim državam, ki so težko prizadeli zaradi velikega zvišanja cen petroleja. Mnogo držav je zahtevalo naj bi SET vložil v omenjeni sklad 3.000 milijonov dolarjev, toda SET je odgovoril, da morajo svoj delež nositi tudi arabske in druge petrološke države, ki so ceno petroleja zvišale.

RAĐOAKTIVNI „DEZ“ od francoskega atomskega poskusa na tihomorskom otočju Murorou so ugotovili tudi nad Argentino, niso pa objavili, že je nevaren za človeško življenje. Protiv francoskim atomskim poskusom so lansko leto Argentina, Čile in Peru skupno protestirale. Protest so podprteli Švedska, Malajzija, Japonska, Indonezija, Filipini, Fidži, Finska, Norveška in Indija.

DO 75 MILIJONOV LJUDI bo predvidoma umrlo na svetu od lakote v prihodnjem enem letu, ugotavljajo strokovnjaki protestanske cerkvene organizacije Svetovni svet cerkva. Do 800 milijonov ljudi na svetu trpi zaradi podhranjenosti. Kot vzrok lakote navajajo vedno višje cene živilom in vedno večje pomanjkanje živil v nerazvitih deželah, zaradi vedno hitrejšega naraščanja številka prebivalstva.

Sovjetska tajna polica KGB je iznenada izpustila na svobo bivšega sovjetskega generala Petra Grigorenka, znanega borca za človečanske pravice v ZSSR.

Zaradi njegovih kritik sovjetskega režima in sistema je bil Grigorenko leta 1964 izgnan iz sovjetskih vojske ter so mu bili odvzeti vsi dohodki. Toda ker ga kot glasnega kritika režima in sistema niso mogli zatreći, so ga sovjetske oblasti proglašile leta 1969 za „umobolnega“. Štiri leta in pol je bil v samici v umobolnici v Taškentu v centralni Aziji, nato pa so ga prepeljali v umobolnico v Černakovskem bližu Baltika. Od tam so ga premestili v umobolnico v Stolbovaji 50 km južno od Moskve, kjer je moral živeti med 50 pravimi umobolnimi bolniki vse do svojega izpustitve. Tkzv. psihiatrična komisija KGB je iznenada ugotovila, da 67-letni general „ne sme biti več v umobolnici“.

Tujim časnikarjem je na svojem stanovanju v Moskvi Grigorenko izjavil, da ne ve, zakaj so ga sedaj izpustili, da pa ne more biti „srečen“, ko vendar še mnogičica mojih rojakov trpi po umobolnicah.

Poleg Saharova so začeli gladovne stavke ob Nixonovem obisku v ZSSR tudi drugi sovjetski državljanji, med njimi predvsem v bivši Estoniji, pa tudi drugod po Sovjetski zvezi ter so tujim časnikarjem izjavili, da sovjetska oblast tudi drugim narodnostim, ne samo judom, ne dovoli izselitve v svobodni svet. V ZSSR je zadnje tedne zaprosilo za izselitev med drugim tudi 40.000 sovjetskih državljanov nemškega porekla, pa doslej niso dobili dovoljenja.

kaj velja. Zato, ker mu dobro gre. Pričiljno takoj, kot pravi evangelič za ptice: ne sejejo in ne žanjejo, sam nebeski oče jih redi...“ (113).

*

„če danes kaj rečeš, te primejo za besedo in vlečejo na sodišče. Tam pa kaj si videl, kdo ti je povedal... Kdaj, kako... če dokažeš, da si govoril resno, te obsodijo za obtekovanje, če pa si samo prenašal nepreverljive govorice, dobis najmanj tri meseca pogojno zaradi žalitve časti...“ (117).

*

„Ta druga (ženska) se je baje zaljubila v nekega komisarja (komunističnega) in mu očrnila moža, češ da le dela za Nemce in da so ga pravzaprav Nemci poslali v hribe, da bi vrnuli. Tistji komisar je potem moža sam ubil, pa se je kmalu posvetilo, da ga je ženska nepošteno izkoristila, in se sploh začela vlačiti še z drugimi moškimi, višjimi od njega. Vse to je baje bilo znano, ko je komisar padel. Da ga ne bi mrtvega klicali za pričo in da ne bi še stvari napihovali še bolj, kot je že bila napihnjena, so za ljudsko rabo dali v dolino glas, da so moža tiste ženske ubili Nemci. Komisar, ki je bil sicer čist človek, je ostal brez madeža, pa tudi za možkarja, ki ga je poznalo pol doline in za katerega smo bili prepričani, da je delal za hostarje,

*

„Nekoga so osumili, da je nevaren. Preden so se mogli prepričati, kako je v resnici, so ga že počili.“ (109).

*

„Zdaj po vojni se je vse premehalo. Zdaj je kmet zadaj, zdaj le delavec ne-

„Pogum brez pravičnosti je vzvod zla.“

Sv. Ambrožij, De officis I, 35

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Z gotovostjo lahko trdimo, da je smrt generala Perona najvažnejši dogodek v argentinski politični zgodovini zadnjih desetletij. To pač z enostavnega razloga, ker je Perón, najsiško kot predsednik, vodja-izgnane, in ponovno s predsedniškega mesta, nenehno narekal smer argentinskega političnega življenja.

Ko ga je smrt odpeljala s političnega oda, se je narod, z ostalim svetom vred vprašal in se še vprašuje: Kaj sedaj? Odgovora trenutno ničesar ne more dati. Dal ga bo čas, tek dogodkov. Lahko pa že zapisiemo prve važne politične odtenke iz te dobe, katero bo zgodovina nekoč imenovala: post-Peronova doba.

Značilno je soglasje, s katerim so vse politične stranke, vse struje in organizacije (delavstvo in gospodarstveniki) in tudi celotne oborožene sile, izrazili proti vstopu v kakšno koalicjsko vlado. Zlasti pa je namen dr. Balbina, imajo jasen cilj, do konca voditi svojo politiko „konstruktivne opozicije“ in so se tudi sedaj izrazili proti vstopu v kakšno koalicjsko vlado. Zlasti pa je namen dr. Balbina na predsedniško mesto, kot to predvidela ustava. Pravilno je bilo tolmačenje tujih opozovalcev češ: ali je potrebno zatrjevati nekaj, kar je naravno, kar ustava itak določa? Vendar poznalci argentinskega institucionalnega življenja so prav tako pravilno zatrjevali, da so bili ustavni procesi v zadnjih dvajsetih letih tako številni, da je sličen izraz zaslombe umesten, ne toliko zaradi nove predsednice in njene funkcije, kot zaradi ljudstva in javne

zvestvi, da ustavni organi stope na trdih temeljih.

Tako nato je treba zabeležiti vlogo, ki jo je v prvih dneh (in jo še) igra radikalni vodja dr. Balbín. Njegovi stanki z najrazličnejšimi političnimi osebnostmi je pritegnil pozornost političnih opozovalcev in ljudstva. Govorilo se je o spremembah v vladi, o koalicjski sestavi vlade. Bile so le govorice. Gospa predsednica je tako po nastopu potrdila vse ministre. A govorice so imele neko podlagu. Za spremembe v vladi se potegujejo zlasti leve politične formacije, katerih cilj je v prvih vrstih sprememb gospodarske politike, nato pa zasedba vedno važnejših uradnih mest. V tem se vidno oddaljujejo od politike radikalne stranke.

Radikali, in v tem zlasti njihov vodja dr. Balbín, imajo jasen cilj, do konca voditi svojo politiko „konstruktivne opozicije“ in so se tudi sedaj izrazili proti vstopu v kakšno koalicjsko vlado. Zlasti pa je namen dr. Balbina na predsedniško mesto, kot to predvidela ustava. Pravilno je bilo tolmačenje tujih opozovalcev češ: ali je potrebno zatrjevati nekaj, kar je naravno, kar ustava itak določa? Vendar poznalci argentinskega institucionalnega življenja so prav tako pravilno zatrjevali, da so bili ustavni procesi v zadnjih dvajsetih letih tako številni, da je sličen izraz zaslombe umesten, ne toliko zaradi nove predsednice in njene funkcije, kot zaradi ljudstva in javne

Glede vladne stranke, Justicialistične osv

„ZA SOVRAŽNIKE NAŠE REVOLUCIJE NI DEMOKRACIJE“

TITO GROZI NARODOM V JUGOSLAVIJI

V drugem delu svojega referata na 10. kongresu ZKJ v Beogradu je diktator Tito podal bilanco „samoupravljanja“, ki da so ga začeli, kakor trdi, „od uvedbe prvih delavskih svetov leta 1950“ ter ugotavlja, kar so jugoslovenski državljanji trdo občutili na lastni koži, da so se „v minulem obdobju treh desetletij temeljito spremeni lastnini odnos“. Komunistični režim je v tem razdobju zaplenil in podrževal večino zasebne lastnine in obubožal prebivalstvo. Tito temu pravi, da se je „družbena lastnina stalno razvijala in razširila“.

Z nasilno spremembou države iz agrarne v industrijsko je komunistični režim v Jugoslaviji dosegel, da je, kakor trdi Tito, „v naši idustriji danes zapošlenih več ljudi, kakor jih je bilo v predvojni Jugoslaviji“ in da „danes proizvede industrija v manj kakor mesec dni več, kakor je proizvedla v vsem letu 1939“. Toda kljub temu je država gospodarsko in finančno tako na tleh, da je danes razmerje med ameriškim dolarjem in dinarjem po uradnem tečaju 1:1450, medtem ko je bilo leta 1939 1:50. Zato jugoslovenskemu prebivalstvu nič ne pomeni, če „zdaj krijejo z astno proizvodnjo dve tretjini potrebne opreme in z manjšo izjemo celotno oborožitev“, kakor pravi Tito.

Tudi njegova trditev „Zabeležili smo tudi izredno hitro povečanje zaposlenosti, ne drži, ko vendar v tujini dela, da rešuje problem brezposelnosti v Jugoslaviji, nad pol drug milijon delavcev. Da je režim uničil kmeta, dokazuje Tito sam, kopravi, da se je „nekmetiško prebivalstvo povečalo za blizu 8 milijonov, kmetiško pa se je zmanjšalo za 5 milijonov“.

Vse druge „dosežke“ in „pridobitve“, kakor n. pr. da „smc zgradi več kakor dva milijona stanovanj“, da ima „v povprečju vsako peto gospodinjstvo avtomobil“ in končno, da se je „povprečna življenska doba podaljšala od 48 let pred vojno (kateri, Tito ni povedal) na 67 let leta 1970“, si nato spet sam podere s tuditivo: „Ena izmed poglavitnih nalog v naslednjem obdobju je hitrejše povečevanje proizvodnje in storilnosti, toliko bolj, ker smo, imeli zadnja leta počasnejšo stopnjo gospodarske rasti... Naša napaka je, da v prejšnjem desetletju nismo vlagali potrebnih naporov v tej smeri in to se nam danes maščuje.“

UVAŽANJE ŽIVIL

Titov komunistični režim je Jugoslavijo pripeljal tudi tako daleč, da „več kakor 60 odstotkov vrednosti našega uvoza odpade prav na surovine in reprodukcijski material, ne tako malo pa dajemo tudi za uvoz živil.“ Prehrana je najdražja postavka v družinskem proračunu, saj se celo Tito sam ne more izogniti izjaviti: „Še vedno so deluje prehrana s približno 40 odstotki v družinskih proračunih, pri družinah z nižjimi prejemki pa še precej več.“

Diktator Tito tudi toži, da „moramo ustvariti boljše možnosti za povečanje zaposlenosti“, dasi je malo prej trdil drugače in nadaljuje: „Še veliko ljudi ne more dobiti dela, da niti ne govorim o velikem številu tistih, ki delajo v tujini.“

Porazno za diktatorja Tita, ko se spusti v primerjavo Jugoslavije z Zahodno Evropo: „Po številu stanovanj glede na število prebivalstva smo veliko niže“, dalje: „Naš narodni dohodek na prebivalca je še sorazmerno nizek“, itd.

Za vse te negativne pojave pa diktator Tito išče krivce izven komunističnega sistema: „Naši nasprotniki želijo izpodbiti razredno pogojenost, socialistično humanistično usmerjenost znanosti, izobraževanje in kulturo. Razglašajo ju za idejno neutralne v razrednem in ideoleskem smislu. Pridigajo, da ZKJ nima na teh področjih nič iskati. Poudarjajo teze o spontanem razvoju. Vse to, skupaj s poskusom, da se samoupravljanje omeji na avtonomijo ustanov, zaprtih vasev, pod oblastjo tehniko-technoloških skupin, je moralo povzročiti idejno zmedo in prodiranje nam tujih pogledov.“

VEČNE „REAKCIONARNE SILE“

Razsrdi se na partice same, ko doda: „Posebno so tu zatajili komunisti v nekaterih družbenih in samoupravnih organih... Posledica tega so bili pro-

dori tujih ideologij, ki se jim ZKJ ni dovolj odločno upirala... se je krepli vpliv reakcionarnih sil... zlasti na nekaterih univerzah... vnašale so tuge, protimarksistične koncepte. Še več, tudi posamezni ključni položaji so prišli v roke nasprotnikov marksimizma in socialističnega samoupravljanja. Odtod so etatistično-proračunski odnos tehnokratsko-upravljaljske težnje in malo-meščanska stiliha sestavljali tudi sklop protisocialističnih in protisamoupravnih interesov in odnosov, ki je zavoljo pasivnosti komunistov omogočal krepljeno nastopanje buržavznih liberalističnih ideologij in nacionalizma. Na tej podlagi so se pojavljali demagoški ultraradikalizem in poskusi obnavljanja birokratsko-dogmatičkih pojmovan.“

„ZKJ se mora odločno upreti poskurom tistih družbenih sil, ki napadajo temeljne cilje naše revolucije in ki poskušajo geslo o svobodi ustvarjanja spremembi v politično oružje proti revoluciji. To bi namreč pomenilo ne le prepričanje političnih položajev nasprotnikom ZKJ, marveč tudi podrejanje znanosti, izobraževanja in vplivu na politični pritiskom in vplivu na revolucionarnih sil, bodoči buržoazne bodoči dogmatično-konservativne ideologije.“

Ker samoupravljanje v vseh dvajsetih letih ne steče, diktator Tito v opravičilo ne najde drugačnega izgovora, kakor da pravi: „Še vedno smo v prehodnem obdobju, s protislovji, iz katerih lahko nastajajo težnje in povijsi, ki nasprotujejo socialistični vsebinski družbenih odnosov.“ Za „največjo nevarnost socializmu in samoupravljanju“ Tito smatra tehnokratizem in birokratizem z nacionalizmom, liberalizmom in dogmatizmom kot svojimi ideoleskimi kritiki, poleg teh pa še „karizmom, voditeljstvo, grupski boj za oblast in podobno.“ Tito nato sicer pravi, da „smo vse te slabosti že zdavnaj odkrili“, istočasno pa žalostno ugotovi: „Vendar pa v praksi nismo veliko dosegli.“

TITOV KORPORATIVIZEM

Ob razlaganju nove ustawe, ki so jo „sprejeli“ 21. februarja t. l. Tito ugotavlja: „Največja spremembu v političnem sistemu je vsekakor uvedba delegatovega načela na vseh področjih družbenega odločanja... Odločno smo pretrgali z vsemi ostanki tkzv. predstavnikiške demokracije, ki ustreza meščanskemu razredu... Vselej smo podarjali, da je naši družbi potreben tak politični sistem, ki je po svoji razredni vsebinski specifična oblika diktature proletariata.“

V komunistični Jugoslaviji so, odnosno poskušajo z novo ustawo upeljati neke vrste korporativizem, ki je neizrečno zložo za komunistične partie v kateri kolib vsebini družbenega odločanja. Tako je to v Jugoslaviji, jim korporativizem ni strašilo — ker ga vodi in kontrolira KP in ker smatra, da tako najuspešnejše preprečuje možnost vznika kakršne koli druge politične stranke. „Na zadnjih volitvah je bilo v delegacije izvoljenih okoli 700.000 delovnih ljudi in občanov. Približno sleherni dvajseti volilec je član ene izmed delegacij ali drugih organov samoupravljanja.“ Kontrola partie nad vsemi „delovnimi ljudmi in občani“ bo sedaj še bolj popolna, kakor je bila doslej.

Da pa se zavaruje pred „objektivnimi težavami“, ki bodo še naprej problem za komunistični režim, se diktator Tito takoj izgovarja: „Seveda pa ni še tako dobro zamišljena sistema, ki bi že sam po sebi lahko uspešno deloval... Stare navade, prakticizem, ozkorščni interesi... bodo prve ovire v uresničevanju novega sistema. Verjetno pa se bodo pojavili še novi problemi v protislovju... razne partikularistične, lokalistične in podobne egoistične težnje... poskusi protisocialističnih, birokratsko-tehnokratskih in anarholiberalističnih sil, da zlorabijo delegatov sistema in demagoško izkoriscajo posamezne interese delovnih ljudi v posameznih samoupravnih organizacijah in skupnostih...“

PROTI NARODNEMU SAMOODOČANJU

Diktator Tito odn. jugoslovenska KP tudi ne dopušča nikakršne samostojnosti odločanja posameznim republikam: „Republike in pokrajine imajo

pravico ter odgovornost, da v skladu z enotnim družbeno-gospodarskim sistemom, enotnimi osnovami političnega sistema skupnimi interesi, ki so bili zapisani v ustawu SFRJ, samostojno urejajo svoje notranje odnose, kakor tudi da enakopravno odločajo o skupnih zadevah v federaciji.“

„S tem odpada tudi lažna dilema, ki so jo razširili nacionalisti o prednosti narodnega interesa nad razrednim in o njunem ločevanju.“

V Titovi Jugoslaviji so pred leti-astanovili tkzv. vseljudsko obrambo. Za svojo Jugoslavijo Tito trdi, da je „neosvojljiva trdnjava za slehernega padaleca...“ Vendar je država zaradi svoje lege „stalno pod interesim imperalističnih rečnih ideologij in nacionalizma. Na tej podlagi so se pojavljali demagoški ultraradikalizem in poskusi obnavljanja birokratsko-dogmatičkih pojmovan.“

Ker ne zaupa svojim generalom, je Tito dovolil Kardelj, da je v novi jugoslovenski ustawovi „izrečno povedano, da nima nikje pravice podpisati kapitulacije, sprejeti ali priznati zasedbe Jugoslavije. To bi bilo izdajstvo domovine, ki bi bilo kaznovano najodločnejše in brez milosti.“ Pojasnil pa ni, če spada v to vrsto tudi morebitna sovjetska zasedba komunistične Jugoslavije.

Na obrambo socialistične jugoslovenske skupnosti diktator Tito naveže mladinsko vprašanje, kjer stoji partija najnjiže. Zahteva ustanovitev „Zveze socialistične mladine Jugoslavije“, toda takoj dostavi, da „se ta ne sme razvijati kot nekakšen splošni politični predstavnik mladine v nekakšno posebno mladinsko politično partijo.“ Silovito se Tito in njegovi bojijo mladine in bočnosti.

Zato takoj doda: „Jugoslavija je demokratična država in naša ZKJ je demokratična revolucionarna, politična organizacija, toda za sovražnike naše revolucije in socialističnega samoupravljanja ni demokracije.“

Ko ugotavlja, da „imamo več kakor milijon članov ZKJ“ (komaj 5% prebivalstva), pa diktator Tito našteta „osebne lastnosti, ki so vedno odlikovali komuniste, to pa so skromnost, požrtvovnost, neobičnost, zavzemanje za zmago vsega tistega, kar je napredno in humano.“ Sami svetniki, ki so hladnokrvno morili desetisočne vrnjencev po koncu druge svetovne vojne, ki počnijo ječe in mučijo priporne, ki vzdržujejo koncentracijska tabore, vse „kar je napredno in humano!“

REAKCIJA V TUJINI

Za konec pa se diktator Tito ne more izogniti napadu na svobodni tisk na Zahodu, v katerega spada tudi tisk protikomunističnih emigracij jugoslovenskih narodov. Takole grozi: „Odločno se moramo zoperstaviti neresničemu pisiju, dezinformacijam in zlonamernejšem pisanju, dezinformacijam in zlonamernejšem pisanju, dezinformacijam in zlonamernejšem pisanju, potreba srečanja z Bogom, da bomo povsod njegove prizne, „če se bomo srečali z Bogom, se bomo srečali tudi sami s seboj: dojeli bomo, da je najvažnejše za nas kdo in kaj smo. Prava človekova veličina je v notranji zgrajenosti in pravica in svoboda sta sad notranjega bogastva. Sedanjost in bodočnost slovenskega naroda se kuje v naših dušah, naših srceh. Če se bomo srečali z Bogom in s seboj, se bomo srečali tudi s svojimi bratimi in sestrami, ker jih bomo cenili kot osebe.“

Po maši so bile še pete litanijske Matere božje in na koncu mogična pesem „Marija skoz' življenje“. Vse bogočastje je bilo čutiti kot prisega, kot pravobne pa niso „vmešavanje v notranje zadeve“ teh držav.

Vodstvo partije in države so bili „izvoljeni“ z dviganjem rok partice, o katerih smo pred kratkim že vnaprej poročali, da bodo. Značilno pa je vse kakor, da so na vodstvu spet le starji partijski revolucionarji izza medvoynih let, dočim mlajšemu partiskemu rodru še vedno niso zaupali najodgovornejših položajev.

Pravilno je presodil neki zahodni opazovalec kongresa: „ZKJ je, kakor vse ostale partie za železno zaveso, stranka starih ljudi.“

Prijatelj Svobodne Slovenije je iz domovine poslal tole zanimivost: „Vsi uslužbeni časopisni podjetja „Delo“ so bili kaznovani z enkratnim zmanjšanjem plače za 20.000 starih dinarjev, ker so zaradi nezadostne pazljivosti objavili osmrtnico bivšega glavnega domobranskega kurata prof. dr. Ignacija Lenčka.“ (Osmrtnica je bila objavljena že po pogrebu in ne omenja niti tega, da je bil prof. Lenček duhovnik! Op. Svob. Slov.)

Ta skromna notica vsebuje mnogo koristne tvarine za naše premišljevanje. Profesor Lenček je eden izmed mnogih slovenskih razumnikov, ki je pravčasno spoznal zlo komunizma, se postavil brez oklevanja v vrsto onih, ki so se mu uprli in potem, ko je zapustil domovino posvetil svoje moči utrjevanju slovenskih vrednot v verskem

in kulturnem področju. O tem so naši časopisi ob njegovih smrti lepo pisali. Gospod profesor je bil daleč od vsakršnega fanatizma in vemo, da je bil v svojih sodbah o tem, kaj se doma dogaja izredno širokogrueden, ne da bi kaj popustil v svojih načelih, vendar je bil za rdeče oblastnike eden onih, ki motijo že zaradi tega, ker živijo. Brez dvoma se rdeči zelo oddahnejo, kadar omahne v tujini kdo izmed onih, ki so jim neljubi. Človek bi mislil, da v takem primeru zadostuje, da ga preidejo molče. Vendar ni tako! Tudi mrtvi so jim v napotje.

Zakaj? Vselej, kadar se v domačem kraju pojavi ime nekoga, ki je stal v naši revoluciji na pravi strani, se vzbudi v spominu bravcev misel na to, kaj se je pri nas pred tremi desetletji dogajalo in tako zaživi nekaj, kar bi komunisti radi izbrisali za vedno iz zgodovine. Dosegli so že toliko, da se o teh stvareh doma res malo govori, da mla-

J. A.

Binkoštno srečanje Slovencev v Nemčiji

NAD 3000 SLOVENCEV V STUTTGARTU IN DUSSELDORFU

Letošnje binkoštno srečanje Slovencev v Nemčiji, prireditve ki zbere rojake, ki so se za stalno naselili v tej državi, in tudi one, ki so tu le začasno, je bilo že osmto po vrsti, in drugo, od kar se organizira na dveh krajih: to pot v Stuttgart in Düsseldorf. Skupno se je obeh prireditve udeležilo nad 3000 rojakov, kar je nov dokaz narodne in verske zavesti naših naseljencev v Nemčiji. Geslo letošnjega srečanja je bilo „Mati Slovenija, tvoji smo sinovi“, in s svojo udeležbo so rojaki potrdili voljo, biti kristjani in ostati Slovenci.

MANIFESTACIONA V STUTTGARTU

Stuttgart je dopoldne privabil v cerkev sv. Jurija 1200 Slovencev, poldne v dvorano pa nad 2000. Cerkev se je domala napolnila z našimi verniki. Veliki Kristus v mozaiku na prvi steni, šopki poljskih rož ob oltarju, žareči rdeči nageljni pred Marijino podobo, gorenjske narodne noše v prih klopih in mojsterske melodije iz orgel — vse to je bil prazničen okvir slovenskega snidenja.

Direktor slovenskih duhovnikov v Franciji, g. Nace Čretnik, je somaševal s tremi duhovniki. V nagovoru je tudi začrnil pomen dneva: potreba srečanja z Bogom, da bomo povsod njegove prizne, „če se bomo srečali z Bogom, se bomo srečali tudi sami s seboj: dojeli bomo, da je najvažnejše za nas kdo in kaj smo. Prava človekova veličina je v notranji zgrajenosti in pravica in svoboda sta sad notranjega bogastva. Sedanjost in bodočnost slovenskega naroda se kuje v naših dušah, naših srceh. Če se bomo srečali z Bogom in s seboj, se bomo srečali tudi s svojimi bratimi in sestrami, ker jih bomo cenili kot osebe.“

Po maši so bile še pete litanijske Matere božje in na koncu mogična pesem „Marija skoz' življenje“. Vse bogočastje je bilo čutiti kot prisega, kot pro-

gram, kot volja, zarezati še globlje do sedanjo slovensko in krščansko pot.

Razstavišče na stuttgartskem griču Killesberg je za to slovensko prireditve odstopilo dvorano št. 2. Ostale bi bile premajhne. Podolgovati prostor je takoj ob vstopu naredil impozantan vtis: na enem koncu srečolov in nad njim slovenske narodne barve v silno izvirni kompoziciji, na drugem koncu bar, na sredi oder kot središče vsega, nad njim veliki napis „Mati Slovenija, tvoji smo sinovi“, okrog in okrog pa mize in stoli. Vsa odgovornost in teža priprave in izvedba je

Srbska knjiga o Marxovi hčeri

Nenad Petrović je politični pisek, ki ga srečujemo na straneh Naše reči ali Glasa kanadskih Srba s članki iz srbske polpreteklosti, pa tudi iz raziskovanj o svetovnih dogodkih, ki so vplivali kakorkoli na usodo Srbov doma ali v emigraciji. Zanimivo je, da je to človek, ki je z 19 leti prišel v emigracijo, pa se je še v njej izoblikoval v znanstvenega publicista. Ob raziskovanju komunizma se je seveda ustavil ob Marxu, njegovem javnem in zasebnem življenju. In ob tem delu ga je zajela usoda Marxove hčerke Eleonore ter napisal „zgodovinsko kritično študijo o njej ter o začetkih socializma v Angliji.“ Izšla je v knjižni zbirki Naše delo, (London), katere član uredništva je in ki je dozdaj izdala pred njo tri knjižice, namreč Stevanović opis nemškega „lagerja“ v Zemunom v l. 1942—44, pod naslovom Suha grobica, zbirko pesmi M. Bukare Pregršt života ter izredno pomemljivo in med nami že obravnavano knjižico dr. I. Avakumovića Mihailović prema nemačkim dokumentima. Petrovićeva študija o Eleonori Marxovi je njegova četrta knjižica in obsegata 80 strani.

Na dokumentarni znanstveni način nam prikaže Petrović Marxovo zasebno življenje, predvsem življenje emigranta, ki je živel včasih tudi bedno življenje z ženo, ki je bila iz visokega plem-

BINKOSTNO SREČANE SLOVENCEV V NEMČIJI

(Nad. s 3. str.)

ca hvaležni, tako je tudi uprava Razstavišča Killesberg pohvalila organizacijo, pestrost in živahnost prireditve.

PRIREDITEV V DUSSELDORFU

V Düsseldorfu so se zbrali Slovenci iz Porurja in ostalih severnih pokrajin Nemčije. V športni dvorani je najprej bila sveta daritev. Somaševalo je pet slovenskih duhovnikov.

Po maši se je v isti dvorani razvil pešter prostovni program: spevoigra „Vasovalci“ katero je pripravil Pavle Uršič, slovenski duhovnik iz Oberhausen s svojimi pevci. Za tem so sledili ljubki nastopi otrok, ki so navzoče posebej navdušili.

Družabni del se je razvil nato, ob melodijah, ki jih je izvajal Oto Lesjak s svojimi muzikanti.

V Düsseldorfu se je zbralo nad 800 naših rojakov. Težo organizacije sta nosila slovenska duhovnika iz Kölna in Ludvik Rot in Jože Bueik.

Tako prireditve v Stuttgartu kot srečanje v Düsseldorfu je priča žive navzočnosti slovenske Cerkve med našimi zdenci v Nemčiji in tesne navezanosti naših rojakov nanjo. Oboje združeno pa je, v blagor naroda, istočasno vir lepih sadov.

o. m.

stva, pa z otroci, ki so uživali polno meščansko vzgojo, največ po zaslugu fabrikanta Engelsa, ki jo je redno podpiral. Samoposebi bi nas ta zgodba ne zanimala, da nima tesne zveze z Marxovim učenjem in začetki socializma v Angliji. Ta Eleonora je namreč postala očetova največja pomočnica in desna roka v javnem življenju. Bila je njegova tajnica in sploh prvorolika v vrstah socialistov. Tudi se je smatrala za židinjo. Posvetila bi se rada gledališču, tudi poročila bi se rada z nekim Francozom, pa oče ni pustil, ter se je zato Eleonora iz velikega spoštovanja vsa podredila očetovi volji. Postala je politična organizatorka angleškega socializma, imela nešteto predavanj, shodov itd. V njenem življenju je posegl pisatelj in dramatik dr. Edvard Ejvling, poročen človek, s katerim je po smrti staršev začela „skupno življenje“ ter se tudi s tem uprla normam viktorijske dobe. Ni pa bila z njim srečna, kajti Ejvling jo je predvsem izkorčil zaradi Marxovega imena v politično kariero, in pa zaradi pravic do Marxovih del. V osojanju skupnega boja za socializem v Angliji, pa tudi razpora ob Marxu in reformistu Bernsteiniu in Kautzku govorja večina te knjižice, in videti je, da se je Marxova hči preceg nagibala k Bernsteiniemu revizionizmu, kar je dalo pozneje angleški tip laborizma. Po smrti žene se je Ejvling potegoval za pravice do Marxovih del, kar mu je dala Eleonora, toda ko je to dosegel, se je legalno oženil z drugo. To je Eleonoro pripravilo do samomora l. 1898. Drugi so mnenja, da ji je Ejvling pomagal. Štiri meseca po njej je tudi on umrl.

Tako Marxova najljubša hči ni dosegla „raja na zemlji“, kar je obetala „marksizem“. Da, tudi druga Marxova hči je prav tako umrla s samomorom. Kakor znano, je Marxov sin umrl v mladosti, imel pa je tudi nezakonskega sina, ki pa je živel nepriznan v siromaštvu in je Eleonora še na koncu zvezela ranj, kar ji je vrglo madež na očetov spomin.

Tako bi Marx doživel poraz svoje miselnosti v lastni družini.

To zgodbo je Petrović spretno vpletel v razvoj angleškega socializma.

Zanimivo je, da se v Jugoslaviji nič pisalo o Marxovi hčerki, da je to delec izšlo v emigraciji, kar ima tudi svoj pomen; razočaranje Marxove družine v „börbi in ljubezni“ za lepo bočnost človeštva, pa si mora pomagati s prostovoljno smrtno.

td

V FRANCIJI sta se združili avtomobilski podjetji Citroën in Peugeot, zaradi problemov na mednarodnem avtomobilskem trgu vsled petrolejske krize in drugih dogodkov“.

Prva razstava slovenske podjetnosti

V dneh od 19. do 27. oktobra se bo letos v prostorih Našega doma v San Justo vršila Prva Razstava Slovenske Podjetnosti.

Temelj tej pomembni manifestaciji slovenske pridnosti in vzajemnosti so položili številni slovenski obrtniki in podjetniki, ki se zavedajo veličine skupnega nastopa. Razstava bo s svojim petstrim programom nedvomno izredno lep dogodek, mehnjak v življenju slovenske skupnosti. Dosedanje sestanke podjetnikov, ki so se pod okriljem Slovenske Hranilnice SLOGE pridružili tej pomembni ideji, prevzema velika zavzetost in navdušenje. Seveda je mnogo priprav in dela, pa tudi žrtev. Vsi, ki so se že dosedaj združili pri pripravah za razstavo pa razumejo dalekosežnost take gospodarske manifestacije, ki ne bo brezdušna trgovska poteza, marveč prikaz naše razumnosti, slovenske pridnosti in podjetnosti raznolikega udejstvovanja. Uspeh razstave je zagotovljen predvsem tudi zato, ker je zgrajen na spontani vzajemnosti slovenskih podjetnikov. Tako bo prireditve v zadoščenje ne samo razstavljalcem in njihovim številnim odjemalcem, ter trgovskim prijateljem, marveč predvsem našim mladini, ki bo ob obisku te razstave

sposzna rezultate neumornega prizadavanja njenih očetov za našo boljšo, tudi gospodarsko, bodočnost, pa tudi vsej slovenski izseljenški skupnosti. Pekalci bomo pa prav tako tukajšnjim domaćim predstavnikom gospodarskega in javnega življenja našo podjetnost, ki prispeva k rasti mogočne argentinske države.

Pa še drug pomen ima ta složni nastop slovenskih podjetnikov. Je osnova bodočega sodelovanja in medsebojne pomoči. Koliko lepih ciljev in uspehov bi bilo doseženih, ko bi gospodarstveniki v vseh možnih točkah združili svoje sile in se zedinili pri reševanju problemov, ki vse tarejo. Prav gotovo bi večje združenje naših zavednih podjetnikov lahko pomenilo močno postavko v našem slovenskem življenju.

Prva Razstava Slovenske Podjetnosti je pred nami. Z velikim veseljem in zadoščenjem potrjavamo to dejstvo. Naj bi ne bilo med nami podjetnika, obrtnika in profesionalca, ki bi ne na ta ali oni način doprinesel svojega deleža pri tej edinstveni manifestaciji naše emigrantske skupnosti! Čim več sil bo združenih, tem lepši bo uspeh! Ali kot to na kratko rečemo: v slogi je moč!

Odmivi na Zbornik 1971/72

„Vestnik“ glasilo slov. protikomunističnih borcev, je takole pisalo o našem Zborniku:

Ko se je na uredniški mizi pojavil zgodnj Zbornik 1971/2 s prav isto spremno besedo „V oceno“, se mi je takoj rodila misel: ZBORNIKA ne moremo ocenjevati kot kako drugo knjigo, ZBORNIK je treba znati ceniti. Ne samo kot gotovo najbolj impozantno knjigo slehernega letne knjižne produkcije svobodnega zdomstva, ampak predvsem kot neizmerno poprišče, kjer se morejo križati vse misli in ideje; kot bogato zakladnico svobodnega slovenskega duha in skrbno ohranjevalko vseh res pomembnih dogodkov, oseb, naporov in stremiljenj, ki se porajajo v naši skupnosti. Če rečem naša skupnost, to prav gotovo ni omejeno samo na tisto za nekatere tako daljno Argentino, ampak skupnost, ki zajema vse slovenski živelj na vseh kontinentih. ZBORNIK tako že vsa leta, odkar je izšel prvi Koledar 1949, ustvarja zgodovinsko nit naporov in rasti, trpljenja in žrtev tistega dela slovenskega naroda, ki se je v maju 1945 odločil za življenje v svobodi, in obenem povezuje že mnoge, ki so se tedanjemu prevcu valu odhoda v zdomstvo priključili v kasnejših letih. ZBORNIK je tako veden zapiski načrtev slovenskega naroda —

Samozreje, kaj vse ste naredili! — Tem povem, da je ZBORNIK eden najboljših dokazov naše „čudnosti“, ki ji takoj pravimo: držimo, bomo držali, nobena žrtev ni preveč, saj gre za narod, ki bo nekoč spet svoboden.

Druga misel pa je: s kakšnim občutkom vzame v roke ZBORNIK nekdo, ki morda živi čisto sam nekje izven vse slovenske skupnosti, pa mu je ZBORNIK pregled za vse, česar osebno ni mogel sprimljati. In s kakšno jebo ali gnevom ga zagrabi komunistični funkcionar, češ še ni jih konec! In kako trepeta ter ga na skrivaj prelistava slovenski človek, ki je ZBORNIK slučajno lahko odkril v zamejstvu in ga v največji tajnosti zanesel domov.

Letošnji novomašniki

Slovenskih novomašnikov v domovini je letos 41. Posvečeni so bili v ljubljanski stolnici 29. junija, istega dne v Mariboru, v svetišču v Logu pri Vipavi in v Celovcu. Štiri in dvajset jih je iz kmečkih družin, 8 iz delavskih, 4 iz delavsk-kmečke, 1 iz obrtniške in 4 iz uslužbenke. Nove maše so imeli 30. junija ali 7. julija. Nekateri pa jih bodo imeli 14. julija.

V naslednjem navajamo imena novomašnikov in kraj nove maše, ki se po vsej verjetnosti ujema z rojstnim krajem odu, z rojstno faro. Številka v oklepaju pomeni starost.

Antolič p. Janez (25), minorit, Sveti Marjeta nizje Ptuja; Antolin Alojz (25), Odranci; Bajec Ivan (25), Col; Bric Jožko (25), Drežnica; Cizl Gabriel (25), Slov. Konice; Dermol Franc (29), Šoštanj; Dolen Jože (26), Poljan nad Škofjo Loko; Furlan Ivan (25), Šmarje na Vipavskem; Grebenec Jože (26), Ribnica; Juhant Janez (27), Štanga pri Litiji; Klemenčič p. Alojz (27), minorit, Sv. Lenart pri Vel. Nedelji; Kompare Anton (24), Mengoš: Kos Marko (25), Ročin; Kranjc p. Silvin (25), frančiškan, Maribor, bazilika Matere milosti; Kračberger p. Jože (27), minorit, Št. Jakob v Slov. goricah; Križan p. Emil (25), minorit, Sv. Rok ob Šotli; Kvaternik Peter (24), Stari trg pri Ložu; Mate Jože (25), Ribnica; Matičič Stanislav (26), Planina pri Rakiku; Nemančič Jernej (25), Metlika; Novak p. Marko (27), frančiškan, Šmartno pod Šmarno goro; Ogrizek Branko (27), Veržej; Olip Ivan (23), Sele nad Borovljami; Opetnik Tone (25), Sv. Lucija (Žvabek); Orthaber Milan (24), Slov. Bistrica; Pačnik Anton (25), Šoštanj; Petrič Janez (25), Cerknje na Gorenjskem; Potočnik Marjan (24), Ljutomer; Potočnik Nace (24), Ljubljana, Sv. Jakob; Prošenjak Franc (26), križnik, Loče pri Poljčanah; Pucelj Janez (25), Ribnica; Razinger Janez (26), Leše na Gorenjskem; Rovtar Jože (24), Kamnje; Sinko Drago (24), Rogaska Slatina; Slobodnik Franc (28), salezijanec, Radovica; Šilar Janez (24), Bohinjske Bistrica; Špesc Jože (23), Vojnik; Tomine Jože (25), Šentjošč nad Horjulom; Vicman Alojz (25), Puščava; Vilčnik Janez (23), Sv. Marjeta nizje Ptuja; Vodeb Ivan (24), Malečnik pri Mariboru.

ni funkcional, češ še ni jih konec! In kako trepeta ter ga na skrivaj prelistava slovenski človek, ki je ZBORNIK slučajno lahko odkril v zamejstvu in ga v največji tajnosti zanesel domov.

Vsem tem je Zbornik namenjen. Obdržal pa se bo, ako ga bodo kompaktno naseljena slovenska središča podprla. V teh živi tudi mnogo nekdanjih borcev. Zato: namesto orožja knjige, za vas in vaše otroke. Le tako bo naša misel plula iz roda v rod, iz veka v vek.

ni gradili bariloško skakalnico. Na tej skakalnici si je Jerman že pri drugem skoku zlomil nogo. Ta „zgled“ me je očitno tako navdušil, da sem ga čez tri tedne tovarisko posnel in mu prišel drugovat v bolnico. Na ledenu pobojišču sem si dovolil prevec zaletav „schus“ Janez Duhovnik mi je v edini številki številki bariloškega „Regatta“ posvetil sledče po Prešernu prosto prenarejene verzje.

„Znabit da kdor zdaj vesel prepeva v bolniškem gipsu nam pred koncem dneva molče trobental bo: „S smuči ne nori.“

No, za srebrni jubilej sem si poleg drugih manjših poškodb privoščil podoben zlom druge noge. Le vzrok je bil dosti bolj banalen in manj plemenit: ne elegantne smučke, temveč čisto prostostni avto. Za uteho sem bil spet deležen verzov, ki jih jih je tokrat skoval Zorko Simčič.

„Nosil sem kožo naprodian po sténah, prepadih, rapejih, nogu in rebro mi fenta na asfaltu proklét samodrč.“

Seveda pa mi je nesreča nekako pomagala, da sem se lažje ozrl nazaj. Prikljenjen na natezalnico v bolniškem človeku ponči rad razmišljam, lepi spomini postanejo svetlejši in jasnejši, hudi pa tudi izgubijo ostrino in jedost, kajti resna sedanjost izgleda trpejša kot prebrodene in prestane težave.

V. Arko

Prve smučarske zmage

Prispevki za izseljensko kroniko Dan je bil bolj jesenski kot zimski. Oblaki so preprezali nebo s sivino in vsa pampa, skozi katero se vleče ceste, je turobno dremala v mrkem dolgočasju. Martin Tratnik in oba Arka so krepko merili raztezače. V čvrstem zagonu so spravili pod svoje noge že nekaj kilometrov poti, odkar so v Puerto Moreno zapustili llaolaški avtobus.

Ropotanje avtomobila je naznalo trojici, da cesta ni več samo njihova. Pomaknili so se na rob in počakali. Stara koreta, značilna prikazan tistih časov, se je ustavila ob njih in prijazen gospod jih je povprašal, če gredo v Villa Catedral. Potem jih je povabil naj vstopilo in si prihranilo drugo polovico poti. Ko se je prazgodovinski Ford vzpenjal po zadnjih klancih proti catedralskemu smučarskemu središču, je lastnik avtomobila razlagal slovenskim novonaseljencem, ki so poznali Bariloče komaj nekaj mesecev, da so že pripravljeni načrti za novo veliko moderno cesto, ki naj bi približala Villa Catedral bariloškemu mestecu. (Ob srebrnem jubileju ta cesta še vedno ni dovršena!) Kmalu so se prikazale prve snežne lise in zablestela so smučišča ob vlečnicah na pobočju gore. Snega ob podnožju ni bilo dosti, vendar je Katschmidt — prav on je bil gostoljubni ſofer, ki je dvignil trojico — menil, da se bodo tekme lahko izvedle. Pod Sport Hotelom so dosegli spodnjo po-

stajo žičnice, se spustili nazvdol po klancu mimo leseni barak takratne Ville in za prvim bregom obstali pri prijazni koči Cluba Andino.

V spodnjih prostorih koče so si tekmovalci v velikem ognju grenili življenje s smučarskimi mažami in ugibanji o tekmi. Trojica je poskušala čim bolj posvojiti vse, kar je bilo s smučarskim dogajanjem v zvezi, ogledala si je koko, ki ji je robata načeloval Carlitos Oertle, in pozneje je z živim zanimanjem spremjal tekmo. Zmagal je Jerman, Flere je bil drugi. Koledar je beležil 31. julij 1949 in začenjal se je dolga vrsta slovenskih smučarskih zmag in nastopov na včerji slovenski prireditvi, kjer je bila z velikim navdušenjem sprejeta.

Koncem avgusta se je vršilo državno prvenstvo in za tek je skoraj vsa slovenska družina iz Bariloč prišla pogledati, kako se bodo fantje odrezali. Spet je zmagal Jerman, Flere je bil tretji. Potem se je izkazal že Dinko v slalomu. Telegrafski smo javili novico „Slobodni Sloveniji“ in v Buenos Airesu so jo sporočili rojakom na včerji slovenski prireditvi, kjer je bila z velikim navdušenjem sprejeta.

Da — smučarske zmage, ki so bile takrat možne in dosegljive, so nam dajale vero in zaupanje vase in služile so vsem rojakom za spodbudo. Če se fantje pod Catedralom lahko izkaže, zakaj bi se mi ne mogli? Vzpodbude pa smo v bili v t

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — Zadnja premiera Ljubljanske Drame v tej sezoni je bila „Martin Luter in Thomas Munzer ali Uvedba knjigovodstva“ sodobnega nemškega levičarskega pisca Dietra Forteja. Menda so ljudje že po naslovu sodili, da ne bo nič posebnega in so v zelo čiljem številu prišli na predstavo. Pa še ti so se morali ves čas boriti z dilemo — po kritikovih besedah — zdržati ali ne zdržati do konca predstave. Po Fortejevem besedilu je namreč reformacijo povzročil — nastanek kapitala, obglavljeni vodja kmečkih upornikov Munzer pa naj bi predstavljal tako imenovano permanentno revoluciono. Da je že tako slaba stvar bila še slabša, pa so kritikovemu mnenju zaslужni še igralci, ki so pod režiserjem Babičem, igro potiskali bolj in bolj v diletantske vode.

ZAVODNJE — V tem kraju, ki je blizu Velenja, so 8. junija na Zdovčevi domačiji odkrili reliefni portret in spominsko ploščo kiparju Ivanu Napotniku. Ob tej priliki so v tamkajšnji šoli odprli še priložnostno razstavo kiparjevih del.

LJUBLJANA — Ljubljanske kinodvorne so bile 5. junija zaprte. Stavka? Ne, samo uslužbeni vseh kinov so ta dan naredili „spoznavni“ družabni izlet na Gorenjsko. Rekli so, da je ob sredah bolj malo gledalcev v kinih in da zato ne bo prevēlike „gospodarske“ škode, če se odpravijo uslužbeni na skupen izlet. Hudomušneži so seveda takoj pripomnili, da bi tudi babice iz porodnišnic šle rade na kak skupinski spoznavni piknik, pa niso mogle ugotoviti, na kateri dan bo najmanj porodov.

LJUBLJANA — V Mostah so odprli 4. junija telefonsko centralo v Sloveniji in Jugoslaviji. Centrala, ki ima 4.000 priključkov, je izdelala kranjska Iskra v kooperaciji z antverpensko Bell Telephone. Centrala temelji na elektroniki polprevodniških elementov, celoten sistem pa vodi računalnik. Ta sistem — Metaconta 10 c — je hitrejši kot običajno elektromehanski, ni občutljiv za zunanje vplive in ga tudi ni treba vzdrževati. Računalnik nadzira delovanje, beleži število pogovorov in omogoča naročnikom posebne možnosti, ki jih bo pošta še uvedla... Kaj se pa zgodi če se računalnik pokvari, niso napisali.

TRBOVLJE — Zaradi energetskih težav, ki so nastale tudi zaradi zvišanja svetovnih cen petroleja, so začeli spet ugotavljati, ali bi se ne splačalo še dalje izkorističati štiri slovenske premogovnike: Senovo, Zagorje, Laško in Kočevje, ki so jih mislili zapreti. Ugotovljene rezerve v teh premogovnikih znašajo še 2,8 milijona ton premoga, računajo pa tudi, da bi z novimi raziskavami našli še kakih 3,7 milijonov ton rezerv. Ob sedanji proizvodnji bi torej mogli izrabljati te premogovnike še kakih 10 let.

POLJANE NAD ŠKOFJO LOKO — „Odbor za urejanje vprašanj posebnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva Slovenije“ je zasedel 30. maja izjemoma v Poljanski dolini, da si je mogel od bližu ogledati Žirovski vrh, kjer bodo odprli rudnik urana. Odbor si je ogledal kraj in ugotovil, da bo potrebno sezidati samski dom za 150 delavcev in stanovanja za 250 družin.

Vse to naj bi sezidali do leta 1978, predračuni pa znašajo 90 milijonov dinarjev. Istočasno so tudi odobrili sredstva za zidavo 360 metrov visokega dimnika pri Termoelektrarni Trbovlje II, ki naj bi preprečil onesneževanje okolice.

LJUBLJANA — Z novim šolskim letom se bodo morali dijaki na slovenskih srednjih šolah sprijaznit s še dve novimi predmetoma. V nizjih letih srednjih šol jim bodo večpljivi „samoupravljanje“, višjih pa „temelje mariksma“. Sedaj se intenzivno pripravlja, kako izbrati za pouč teh predmetov, učitelje, ki bi imeli po „svoji družbenopolitični angažiranosti“ vse potrebine kvalitete za poučevanje.

LJUBLJANA — Po podatkih zdravstvenega zavarovanja je v Sloveniji skoraj 88.000 kmetov. Kmetov pa je kljub temu več, ker je precej lastnikov večjih kmetij, ki so zavarovani v delavskem zdravstvenem zavarovanju.

IDRIJA — Na Prejnuti je stala od srede 17. do konca 19. stoletja stara idrijska topilnica živega srebra, tam so tudi odlagali odpadke iz topilnice. Sedaj so ugotovili, da je v teh odpadkih ostalo še za 1 odstotek živega srebra. Tiste čase je ruda vsebovala od 8 do 15 odstotkov kovine, od tega pa je 1 odstotek ostal v odpadkih. To pa je le za polovico manj, kot vsebuje ruda v sedanjih novih odkopih. Ker pa je po novi tehnologiji postopek krajši, se bo splačalo izkorisčanje odpadkov, posebno ker bodo kopali na dnevnem kopu. Poleg tega pa se bo kop še bolj splačal, ker so cene živemu srebru na svetovnem trgu spet zrasle, pričakujejo pa še novo zvišanje.

LJUBLJANA — Letalska družba „Inex-Adria“ je napovedala, da bo v letoski turistični sezoni prepeljala 520.000 turistov v Slovenijo, kar je za skoraj 40.000 več kot lani.

LJUBLJANA — Na evropskem tekmovanju v znanju francoščine sta v skupini Jugoslavija dosegli prvi dve mestni Nevenka Bura iz Kranja in Tatjana Lejko s poljsko gimnazijo v Ljubljani. Obe sta povabljeni na desetdnevno bivanje v Pariz skupaj z Beograđanom in Zagrebčanom, ki sta zasedla tretje in četrto mesto.

ZGORJE JEZERSKO — Ledenik Ledine, ki se spušča s Kranjske Rinki (2.451) in Skute (2.532) je najbolj vzhodni ledenik v Alpah, obrnjen pa je proti severozahodu. Ob vzniku ledenika (1.700) bodo postavili novo planinsko kočo s 50 ležišči, kar bo posebno razveljivo smučarje, saj je smuka na Ledini možna od godnine pomlad do pozne jeseni. Pravijo, da bodo kmalu uredili pot do Ledine, ker je sedaj precej težko dostopna, pa mislijo seveda tudi že na zičnico.

LJUBLJANA — Razmere v mlečni proizvodnji so se občutno poslabšale. Ker so se močno podražila umetna gnojila (kar za 80 odstotkov), pa tudi koruza in druga krmila ter elektrika, bodo kmetovalci, ki rede krave mlekarice, imeli velike izgube. Tako računajo, da bo ta znašala pri „družbenem sektorju“ 45 milijonov dinarjev izgube, zasebni pa bodo imeli 55 milijonov dinarjev izgube. Kakor so izračunali, imajo kmetovalci pri vsakem litru mleka kar dinar izgube, kajti proizvodna cena

morali zvišati zaradi porasta cen prodajno posameznim izvodom samo v prvih šestih mesecih leta za celih 100%.

Pri takem dejanskem stanju smo prisiljeni povišati naročino za Argentino in Južno Ameriko in dosedanjih \$ 105 (10.500) na \$ 135 (13.500). Za posiljanje po pošti pa od dosedanjih \$ 110 (11.000) na \$ 140 (14.000).

To velja za vse tiste naročnike, ki še nimajo povezane naročnine za tekoče leto. Tisti, ki so plačali naročino za tekoče leto do konca junija tega leta pa naj k dosedjanju naročni pripravijo le polovico poviška, to je \$ 15. V upanju, da bomo tako uspeli premostiti težave, prosimo vse naročnike za razumevanje.

Uprava Slobodne Slovenije

je bila v prvem četrtletju 3,65 din. prodajati pa so ga morali po 2,54 din za liter.

LJUBLJANA — Na Gospodarskem razstavišču so 10. junija odprli 20. mednarodni lesni sejem. Na tej tradicionalni prireditvi sodeljuje 48 domačih in 146 tujih podjetij iz Evrope in ZDA. Ob odprtju sejma so povedali, da slovenska lesna industrija, ki je na evropski ravni, predstavlja tretjino vse jugoslovenske panoge in desetino slovenske industrijske proizvodnje ter obsegajo 18 odstotkov izvoza slovenske industrije.

SLOVENCI V ARGENTINI

Osebne, novice

Krst. V župni cerkvi sv. Rite v Boulogne je bil krščen prvojoročec, sin Alberta Borriini in ge. Mojce roj. Pire. Botrovala sta ga Helena in Aleksander Pire. Krstil pa je g. župnik A. Avguštin. Srečim starcem iskreno čestitamo

BUENOS AIRES

Sestanek Zveze mater in žena

Zveza mater in žena je pripravila spominski večer vsem žrtvam zadnje revolucije. Že ob vstopu v malo dvorano slovenske hiše je navzoče prevzel Globji občutek. Na mizi pokriti z lepim prtom z narodnimi vzorci so bili razvrščeni veliki rožni venec, škatla s slovensko zemljo, umetniško okrašena redča sveča, ki jo je prvič prizgala na Sveti večer družina v Sloveniji. Sedaj pa je gorela v spomin njim, katerih grobovi se neznam raztreseni po jamah in brezni domovine. Uvodna beseda gospa Dobovškove je znova poudarila nečloveško krivico, ki jo trpi svoji rajnahi in je dolžnost nas vseh, da vztajiamo po raziasniti množičnih in posameznih grobov, da se kosti prenesemo v blagoslovljeno zemljo pokopališč. Gospod Rode je vse v molitvi družil z vsemi, ki im je bilo nasilno prekinjeno življenje. Gospod Debevec pa je opozoril na dolžnost po pokojnih žrtvah, ki so prestali najhujša mučenja, zasmravanja in smrt, ker so branili svete ideje vere in svobode.

BARILOCHE

Zadnje čase imamo smolo z „juradnimi dopisniki“ iz Bariloč. Vojko Arko, kakor prej Peter Arnsk, oba sta obležala pod drvečimi avtomobili. Tako Bariločani, kakor vsi njuni prijatelji po Argentini in drugod jima želimo skrajšnega okrevanja. Toliko bolj, ker naša „šuma“ ni orevje številna in vsega kepa po rok manjka.

Zadnje tedne je pri nas že večkrat zasnežilo. Vse mesto se pripravlja na obisk ljudi, ki bodo, vsaj tako trdijo, letos še prav posebno številni. Tudi mi imamo polne roke dela, s tem pa ni rečeno, da ne bi imeli časa in energije za to, kar nam je najbolj pri srcu: slovenska šola, SPD. Ljudska šola (ga. Milena Arko) je sredi branja, pisanja in petja. Srednješolski tečaj ravn. Marinka Bajuk, kateremu je tik po prvi uri zgodovine avtomobil za nekaj mesecov odnesel dr. Arko, bo letos deloval malce zakrpano, a tem ni rečeno, da manj uspeha. Letos poučujejo na tečaju: dr. Arko — zgodovina. Tone Zidar — slovensčina. France Jerman — slovensko slovstvo in verouk ter Zorko Simčič, kot gost — človečansko vzgojo.

Tukaj nimamo svojega pevskega zborja, toda rekaj naših otrok sodeluje pri Bariločkih pevčkih, ki jih vodi ga.

LJUBLJANA — Letalska družba „Inex-Adria“ je napovedala, da bo v letoski turistični sezoni prepeljala 520.000 turistov v Slovenijo, kar je za skoraj 40.000 več kot lani.

LJUBLJANA — Na evropskem tekmovanju v znanju francoščine sta v skupini Jugoslavija dosegli prvi dve mestni Nevenka Bura iz Kranja in Tatjana Lejko s poljsko gimnazijo v Ljubljani. Obe sta povabljeni na desetdnevno bivanje v Pariz skupaj z Beograđanom in Zagrebčanom, ki sta zasedla tretje in četrto mesto.

Umrli so od 4. jun. do 11. jun. 1974:

LJUBLJANA: Viktor Maskalan, up. Ivo Bitenc, up. ravn. osn. šole; Tone Miklavčič, up.; Lojze Vidrih; Albin Celgar, inkasant Mestnega vodovoda; Slavko Urancar, tes.; Frančiška Štupnik, up. 91; Marica Stopar, r. Verdrih; Julijana Santa Koberten r. Zobec; Ervin Perne, dipl. inž.; Ana Smole r. Kocjan; Janko Roter; Ernest Rus, v. pravni svetnik v pok.; Josip Sustić, up. inž. agronom; Marija Šusteršič; Leopold Hafner, up.; Josip Sivec, inž. arh.; Angela Zierfeld r. Sušnik, 84; Frančiška Obid r. Blatnik; Jože Kogovšek; Ivan Rojnik, dipl. inž. in koroški borce; Milan Kovačič; Jožica Penko; Andrej Paternoster, mesar; Marija Mehič r. Vrhovec; Frančiška Tratnik r. Koželj; Ida Škarab; Franjo Kralj, up. direktor; Ivan Knapič, up. Pivovarne Univerziteta; Marija Žnidarič r. Mavrič.

RAZNI KRAJI: Friderika Turk r. Napret, učit.; Dol pri Hrastniku; Marija Trausmüller r. Macher, Zagreb; Miha Sitar, Martičkova, atata, Stožice; Dragica Lanovnik r. Zalošček Trbovlje; Ivan Dolnišek, sadjar, Kamnica pri Mariboru; Anz Kirn, Plavčeva, Mirna pa pred pri Novem mestu; Angela Antič r. Hočevar, Bivizov; Albina Kolovič r. Glavan, up.; Šmarje-Sap; Juli Železnik, up. zlator. Celje; Franc Modic, up. Medvede; Stane Likar, Postojna; Marija Hiti, Jereječkova mama; Graščica pri Cerknici; Antonija Zalar r. Istenič, Vrhnik; Frančiška Kranjc r. Oberžan, 78, Seynica; Ana Lah r. Otoničar, Mestkova mama; Nova vas; Tone Pršič, vratar. Podkraj pri Veliki Planini; Amalija Vrščaj r. Fiser, Plitvičke vrte pri Gornji Radgoni; Ivan Hrovat Šlosarjev, oče, 85, kmet. Zagradec; Alojz Saje, Trbovlje; Ivanka Goinič, unčišt. Škofja Loka; Fric Gaišek, hrv. župan; Luka pri Zusmu; Marija Žužek r. Pčinjača; Dimitrij Omerca Hitchin, Anglija; Ana Jenko r. Pišnica; Činčić, Angel Gec, Senlje na Krasu; Pavla Vrankar, Moravče; Jakob Žitnik, Lovrenc Štrukelj, Adalp Novak, 69, Zelenček vas; Marija Simonetti r. Matelič, Vrtojba.

SPOMINSKA — delo slikarja Staneta Snoja — ki simbolizira Angelu miru nad grobovi mučencev, pred katerimi stoji šopek svežih naglejel, rožmarina in roženkravta, je osvetljena z barvastim žarometom, kar vzbudi posebno nastrojenje resnosti, žalosti in slovesnosti obenem.

Vse točke sporeda, ki ga je nanoveden Šifrer Franc in čigar idejni vodja je bil Marian Šusteršič, so potekale nemoteno, na kvalitetni in tehnični višini.

Mladinska godba pod takirko Skubice, šolski pevski zbor, ki ga vodi gdje Anica Semrov v ramočni cerkveni pevski zbor pod vodstvom pevovodje je pot tudi skladatelja Gabrijela Čamernika (Molitev Slova) so bili delnežni tihega odobravanja in priznanja, saj so nam s svojimi akordi in glasovi pripravili še globlje notranje razpoloženje in razumevanje recitacij naših pesnikov: Rebbozova, Rozmana in Bantlantiča, katerih pesmi: Domobranski marš. Umrl smo in zadnje sonce so dovršeno podali France Hribovček, mlad. Damijana Andrejaka v Boštjan Komur.

Spominska beseda Milana Macistrovam je v globokih mislih podala smisel in odrešljivost trdiljenja nobitih domobranov, ki so si s svojo žrtvijo snetli krono zmage za vse člane...

Simbolična vafa Vetrinje, ki jo je izdelano izvedla netorica mladjenec noč vodstvom re. Ema Kesslerjeve in z razstreljeno Noceta, je zasklinila spored v dvorani.

Godbja je spet zaigrala in glasovi vseh navzočih v natrpani dvorani so spontano poprijeli: Oče, mati, bratje in sestri... Razvili se je sprevod s pričnimi svečkami do Znamenja, kjer je župnik gospod Jože Škerbec opravil molitve za vse pokojne...

Lep uspeh

mlade Slovenke

Kot vsako leto, je tudi letos Organizacija buenosaireške borze, Fundación Bolsa de Comercio de Buenos Aires, podelila posebne nagrade najboljšim učencem trgovskih šol na področju glavnega mesta. V petek, 28. junija, so predstavniki te organizacije, ob prisotnosti visokih zastopnikov ministrstva za vzgojo, podelili medalje in diplome 147 absolventom trgovskih šol, ki so bili v zadnjem letu najboljši v svojem oddelku, in 147 medalj in diplom tistim, ki so v istih oddelkih zasedli drugo mesto.

Posebno zlato in srebrno plaketo in diplome pa je namenjena absolventu, ki je v izboru vseh trgovskih šol imel najvišji celotni red. To mesto je letos zasedla mlada Slovenka Terezija Repovž, absolventka Instituto Militar Dr. Dámaso Centeno. Mladi rojakinja k odlikovanju iskreno čestitamo, in ji želimo še polno uspehov.

MEDORGANIZACIJSKI IN MLADINSKI SVET ZEDINJENE SLOVENIJE

V malih dvoranih slovenske hiše smo 27. junija t. l. imeli sejto medorganizacijskega in mladinskega sveta Zedinjene Slovenije.

Predsednik Z. S. Božo Starič je pozdravil navzoče in napovedal tri referate, ki so sledili takole:

Prvi referat, o početju pošolske mladine, vključene naraščajnice in naraščajnike ter mladenke v mladace, je skrbno podala ga Marjana Marnova. Poudarila je važnost organizacije po vseh

SLOVENCI V ARGENTINI

SAN JUSTO

Predavanje zdravniške sestre dr. Žužkove

Slovenske matere in žene v San Justo so povabilne za nedeljo, 13. junija, misijonsko zdravniško sestro dr. Rezko Žužkovo, ki se mudi na obisku svojcev v teži, da nam kaj pove iz svoje večletne prakse in življenja drugih narodov. Prijazna doktorica se je odzvala vabilu in nam živahno pripovedovala zlasti o življenju Vietnamec, kjer je uspešno delovala. Kongregacija, ki ji pripada, jo je usposobila predvsem za zdravstveno delovanje med muslimanskimi ženskami, kamor moški ne morejo dosegati. Zanimivemu predavanju je sledil razgovor. Doktorica je rada odgovarjala na vsa stavljanja vprašanja.

Prirediteljice se tudi s tega mesta prav lepo zahvaljujejo misijonski sestri, da nas je obiskala in obogatila naše znanje tudi na tem področju.

Lokva veselica

"Tu smo pa vse sorte jagri..." je zapel narodni pesnik Lesiček.

Tako tudi Sanjuščani. Že nekaj let sem, napravijo lovci svojo odpravo na jugozahod in pripravijo (ne: prineseo!) obilo lovskega plena, da se tudi širša slovenska javnost "posladka" z njim. Letos so se odrezali gg.: Urbančič Slavko, Lichtenberg Herman, Benka Franc, Bolé in Jančič Tone.

V nedeljo, 23. junija, popoldne je zadišalo v "Našem domu" po zajekih in jerebicah, da so prihajajoči že kar vnaprej požirali sline. V dvorani je pripravil prazniško vzdružje orkester Due in altum, ki je ubiral slovenske valčke in polke, da so zasrbeli pete stare in mlade. In res so se zavrteli po parketu v lepenem domačem ritmu.

Za popestritev prireditve je poskrbel g. Joža Vombergar s svojo lovske humoresko „Junaki“ in jo v svoji režiji nodal na odr.

Igrali so gg. Lipušček Silvo, Juvančič Milan, Erjavec Slavko, Štrubelj Franc in gdč. Urbančičeva in Gregorinova.

Vsi igralci so svoje vloge lepo rešili. Škoda le, da oder ne dopušča svobodnega kretanja.

Orkester je spet poprijelel in mlado in staro se je zavrtelo med rotopanjem nožev v vilič ob okusnem prigrizku, za kar gre zahvala izvezbanim kuharicam.

Jubilej in godovanje našega dušnega pastirja

Malokomu je znano, da dr. Starc že dvajset let prihaja k našim sv. uram. In v teh letih je samo dykatrat izostal. Tu se vidi njegova vztrajnost in pozitivnost. Pet let pa je, odkar je kot slovenski dušni pastir prevzel duhovno vodstvo tega okraja.

Da bi mu izrekli zahvalo in vdansost smo za Alojzijevu nedeljo pripravili malo slovesnost. Spremembu je bila že pri sv. maši. Namesto v stranski ladji, kot običajno, so se oglašili pevci s kormi in kar oba zabora — farni cerkveni in mladinski.

V Našem domu, kamor smo povabili slavljencev, se je zbral veliko število faranov, da so napolnili ves gostinski prostor.

Kot prvi je povzel besedo predsed-

nik g. Stane Mustar in se mu v imenu vseh Sanjuščanov prisrčno zahvalil za njegovo blagodejno delovanje med nami in mu želel še nadaljnje uspehe ter plačilo od Boga kateremu tako vestno služi. Izročil mu je tudi spominski pergament.

Fantek in deklica sta podala deklamacijo in mu izročila šopek in darilo.

V imenu mladine ga je pozdravil Franci Erjavec in se mu zahvalil za delo med njimi.

Nato je zapel otroški zbor pod vodstvom gdč. Anice Mehletove.

Njam je sledil mladinski zbor, ki ga vodi g. Andrej Selan.

Tudi farni cerkveni zbor pod vodstvom g. Štefana Drenška je dal svoj lepi prispevek.

Protonotar č. g. José Marcón je potrebitljivo čakal, da pride do besede. Prisrčno ga je pozdravil, mu čestital, da bo pojavil in izročil svoje darilo.

Dr. Starc, jubilant in godovnjak, se je vsem prisrčno zahvalil za prireditve in izrazil presenečenje, saj kaj takega pač ni pričakoval.

V tem veselju in svečanem razpoloženju smo sedli za mize in skupno pozdrževali.

SAN MARTIN

Počastitev žrtev komunistične revolucije

Sola škofa dr. Gregorija Rožmana v San Martinu je v soboto, 29. junija, pripravila v malih dvoranah Slovenskega doma lepo uspelo spominsko prireditve v počastitev padlih domobranov in drugih protikomunističnih junakov in sploh vseh žrtev komunistične revolucije. Spominske prireditve se je poleg učencev, učenik in učiteljskega zabora udeležilo tudi precej staršev. Izbrane tekste iz Balantica in Mauserjeja so deklamirali oz. recitarili učenci in učenice, ki so prebrali tudi svoje lastne šolske naloge, ki opisujejo boje slovenskih junakov zoper komuniste. Voditeljica šole gdč. Katica Kovač pa je zbranim prebrala poglavje iz Mauserjevih „Mrtvih bataljonov“. Lepa prireditve je bila zaključena z domobransko pesmijo „Oče, mati...“

Zgodba je bila zbrana v Švedskem, v Angliji je bila tretja.

Očetni dan so v nedeljo dne 23. junija pripravila sammartinska dekleta članice SDO vsem očetom v sammartinskem okolju. Pred malo dvorano ob vhodu v Slovenski dom so dekleta sprejeli očete in vsakemu pripele rdeč nagelj na prsi. Nato so se dekleta skupaj z vsemi povabljenimi zbrali ob bogato obloženih mizah. Predsednica SDO gdč. Mojca Oberžan je vsem očetom želela vse najboljše v njihovem dnevu. Deklinski očet je občuteno zapeljel nekaj slovenskih pesmi. Nato je vse zbrane nagovoril sammartinski dušni pastir g. Jure Rode in povedal nekaj misli o početu očetnih dni. Predsednik Slovenskega doma Anton Žagar se je v imenu vseh očetov zahvalil dekletom za lepo pozornost, ki so jo izkazale očetom. Nato je še dolgo odmevala v dvoranici slovenska pesem.

Liga Žena Mati v San Martinu je povabila na svoji prihodnjem sestanku pisanatelja dr. Tineta Debeljaka, da spreveri o slovenski besedi. Sestanek bo v sredo, 17. julija, ob pol sedmih zvečer v domu.

Maša zadušnica za pokojnim predsednikom države, gen. Peronom, bo v slovenski cerkvi Marije Pomagaj v soboto, 27. t. m., ob 19.15. Daroval jo bo g. delegat msgr. Anton Orehar.

Rojaki iskreno vabljeni.

Zedinjena Slovenija

Due in altum
RAMOŠKI ZIMSKI PLES

20. julija 1974

Castelli 28

ob 20. uri

Due in altum
RAMOŠKI ZIMSKI PLES

Castelli 28

ob 20. uri

PRVA RAZSTAVA SLOVENSKE PODJETNOSTI

Preberi članek,
ki je v tej številki Svobodne Slovenije na četrti strani!

RUTA 205 FTE. ESTACION
TEL. 295-1197

AVDA. 25 de MAYO 136

ALMAFUERTE 3230
a 1 cuadra Municipalidad

AVDA. PAVON/H. YRIGOYEN 8854/62
TEL. 243-2291/3058 (Entre Boedo y Sáenz)

Opozarjam, da imamo v Lomas de Zamora, v našem novem velikem lokalnu, vedno na razpolago najfinje pohištvo

SVOBODNA SLOVENIJA

Od vsepovsod

Naraščanje prebivalstva na zemlji.

Po podatkih glasila Mednarodnega urada za delo v Ženevi se predvideva, da bo imela zemlja leta 1975 — 4 milijarde prebivalcev, leta 1980 — 4,5 milijarde prebivalcev in leta 2000 pa 6,5 milijard prebivalcev.

"Sužnji tonaze" — V rdeči Kitajski se trenutno govorja proti Konfuciju.

Posebni izolani "rdeči gardisti" bodo šli med ljudstvo na deželo, da bi "iztrevili" iz preprostega ljudstva Konfucijev vpliv, ki da je poleg imperializma in kolonializma glavni krivec raznih nepredvidenih nevšečnosti. Manj pa se čujejo o delavski kritiki do "vodilnih" v raznih podjetjih. Sem pa tja pa tudi prodre v svet kaksna novica. Tako so šangajski dokovni in pristanski delavci v svojem "sternčasu" ostro napadli svoje "vodilne delavce". Očitali so jim, da ne gledajo na navadne delavce kot na gospodarje dokov, temveč jih imajo le za "sužnje tonaze", se pravi, da jim je glavno količina blaga, ki je bodo delavci natovorili ali iztovorili in jih nalačajo vedno višje "norme". Uradni partijski dnevnik "Zen min ū ba" meni, da je tako kritika "kar potrebna in koristna", ker poziva k "alarmu, ko gre za tako pomembno vprašanje, kot je upravljanje podjetij". Zato so tuči pozvali partijske komiteje, naj "sodelujejo" pri reševanju takih problemov, da bi se izognili ponovnemu ozivljanju pojavov, "ki so jih odpravili že v času kulturne revolucije, sicer je nevarnost, da se bodo socialistična podjetja spet usmerila v revizionizem."

Po športnem svetu

Deseto svetovne nogometne prvenstvo se je končalo. Preteklo nedeljo je v Muenchenu ZR Nemčija premagala Holandijo z 2:1. Točno po dvajsetih letih ji je uspelo ponovno osvojiti naslov, ki je osvojila tedaj na prvenstvu v Švicariji, letos pa je igrala pred domaćimi navijači. Holandci so bili resen tekmeči in bi po menjanju mnogih zasluzili naslov najboljše nogometne ekipe. Toda v nogometu so goli odločilni. Vendar pa ZRNemčija nikakor ni kraljevna v svetovnem nogometu. Leta 1934 se je uvrstila v osmino finala, leta 1954 je prvič osvojila naslov, v četrtni finale se je uvrstila na Švedskem, v Angliji je zasedla drugo mesto, leta 1970 pa je bila tretja.

Za tretje mesto sta se pomerili odcritke letosnjega prvenstva — ekipa Poljske — in nekdaj nedosegljivi Brazilci. Po dokaj povprečni igri je zmagačala Poljska z 1:0.

Od petega do osmega mesta so se razvrstile ekipe Švedske, Vzhodne Nemčije, Argentine in Jugoslavije. Argentini sta v četrtni finale premagali Holandijo (4:0) in Brazil (2:1), nedoločeno 1:1 pa je igrala z Vzhodno Nemčijo.

Jugoslavija je v tem delu tekmovanja izgubila vse tri tekme: Nemčija jo je premagala z 2:0, proti Poljski in Švedski pa je izgubila z 2:1.

V San Juanu de Puerto Rico se je preteklo nedeljo, 7. julija, pričelo finalno tekmovanje za 7. svetovno prvenstvo vo škošarki. V finale so se uvrstili Brazil, Španija, SZ, ZDA, Kubo, Kanada ter prireditelj Puerto Rico in jugoslavija kot nosilka naslova. Argentini ni uspelo uvrstiti se v finalni del.

Znaša se je v izredno močni kvalifikacijski skupini — ZDA, ki je med favoritimi za naslov in Španijo. Ti dve reprezentanci sta jo premagali kljub razmeroma dobri igri, zmagal je le v tekmi s filipinsko reprezentanco.

14-letna Anne-Katrin Schott je v Berlinu postavila nov svetovni rekord v plavjanju v prsnem stilu na 200 m s časom 2:37"8". S tem je zrušila najstarejši plavvalni rekord, ki ga je držala skoraj šest let Catherine Ball (ZDA).

SFZ

V SAN MARTINU

vabi vse na

DRUŽINSKO KOSILO
ASADO

ki bo v nedeljo, 14. julija opoldne

Po kosi

tekma v balinaju

med moštvi iz Carapachay in San Martina.

Za asado se prijavite pri odboru

niki, ali v domu (telcf. 755-1266)

EZEIZA

C. SPEGAZZINI

SAN JUSTO

LOMAS DE
ZAMORA

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare

Director: Tone Mizerit

Redacción y Administración:

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

T. E. 69-9503

Argentina

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga, dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj

in Tone Mizerit

Argentino Correo Central (B)

FRANQUEO PAGADO

Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA

Corresión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad

Intelectual N° 2.233.341

Naročina Svobodne Slovenije za 1. 1974 za Argentino \$ 105.— (10.500) — pri pošiljanju po pošti \$ 110.— (11.000).

ZDA in Kanada 16 USA dol. za Evropo pa 19 USA dol. za pošiljanje z avionsko pošto. Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 12 USA dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires. T. E. 33-7212

SOBOTA, 27. julija 1974:

V Slomškovem domu uprizoritev pravljicne igre "Desetnik in sirotica" v režiji gdč. Anice Semrov.

Mladinski glasbeni festival bo letos 24. avgusta. R